

České kořeny hledá pro televizi

Vášeň pro cestování přivedla **dokumentaristu z Kyjova** k pátrání po osudech těch, kteří před sametovou revolucí i po ní odešli za hranice.

MARKÉTA SKOPALOVÁ

KYJOV | Jaký život žijí Češi, kteří odešli ze země po roce 1948? Jaké problémy zažívali ti, kteří odešli po sametové revoluci? A jak dnes vlastně vnímají své tehdejší rozhodnutí? Mozaikou příběhů se nejen na tyto otázky snaží odpovědět cyklus dokumentárních filmů České kořeny z rukou dnes již dokumentaristy, kameramana a režiséra Tomáše Kubáka.

Za vznikem filmů, které do svého vysílání zařadila Česká televize, stojí vlastně i náhoda. „Začal jsem cestovat, brát si s sebou kameru a sám jsem se pokoušel také střihat. Jako samouk jsem dospěl k tomu, že mě to opravdu baví a že bych v tom chtěl nějakým způsobem pokračovat,“ představuje své začátky s natáčením Kubák.

Právě na svých cestách po světě se původní profesí grafik a typograf začal setkávat s osudy a problémy Čechů v zahraničí. „Zaujala mne především protikomunistická emigrace a emoce, které se k ní pojily,“ přibližuje. Na takové případy však kyjovský rodák narážel spíše sporadicky, jelikož se zajímal především o jihovýchodní Asii, kam Češi většinou odcházeli z jiného než politického důvodu. „Pak jsem ale narazil na několik hlubších příběhů a začal přemýšlet, kde bych mohl sehnat další kontakty,“ vypráví Kubák. Tak se zrodila spolupráce s Mezinárodním českým klu-

bem, který s krajany ve světě organizuje řadu akcí a projektů, a nynější produkční Českých kořenů Martinou Fialkovou. Právě ona vybírá a oslovuje osobnosti, jež se ve filmech objeví.

„Díky tomu, že tito lidé odešli do svobodného světa, jim narostla křídla. Jsou pozitivními příklady toho, jak se Češi dokázali ve světě prosadit,“ vyzdvihuje nadaný autor, oceněný na festivalech, jako jsou GO kamera nebo World Film.

„Nyní je skoro nejvyšší čas ještě pár dílů natočit. I těm, kteří odešli po roce 1948 a 1968, roky přibývají. Pro generaci, jež předchozí režim nezažila, mohou být tyto výpovědi a zkušenosti určitým varováním, že svobodu je pořád potřeba chránit. Pokud ji nechráníme,“ doplňuje Kubák.

lidé opět odcházet. Bylo by špatné, kdyby se osudy znovu opakovaly,“ podotýká třiačtyřicetiletý Kubák. A zároveň vzpomíná na příběhy, které jeho samotného pohltily i překvapily.

„Například spisovatel a diplomat Jan Drábek vyprávěl tak vtípně a zajímavě, že připomínal spíše Barona

Prášila nebo Járu Cimrmana. On ale na rozdíl od nich všechny příhody prožil,“ vypráví se smíchem Kubák. „Nejdříve sloužil v americké armádě, potom se vrátil do Evropy, kde pracoval ve Svobodné Evropě, následně studoval v Indii a po revoluci se stal českým velvyslancem,“ doplňuje

a hned vyzdvihuje také Josefa Skálu. Vynikajícího lékaře, specialistu, onkologa a také špičkového divadelníka, který ve Vancouveru spoluzakládal divadlo Za rohem, kde se mimo jiné hrály u nás v té době zakázané české hry.

První díl Českých kořenů natáčel Tomáš Kubák v roce 2009 ve Švédsku. O rok později následovalo Švýcarsko a v roce 2012 rakouská Vídeň. Zatím poslední díl od krajanech ve Vancouveru vznikl od loňského léta. Mezitím stihl Kubák natočit ještě řadu, jak on říká, poetických mozaik z různých tradičních událostí a řemesel svého regionu. Právě v Kyjově budou moci diváci 19. prosince zhlédnout po Praze a Vancouveru třetí premiéru nové kanadské části. Autoři by na ní zároveň chtěli představit svůj další cíl. „Prozradím jen, že zatím existují dvě varianty. Jedna opět poněkud vzdálenější, druhá bližší,“ napověděl Kubák.

Každá ze zemí má dle něj svá specifika, zároveň ale spousta věcí zůstává stejných. „Všichni krajané mají starost, jaká je u nás situace, a snaží se sem jednou za čas i jezdit,“ vysvětluje. Se zájmem o natáčení se na něj lidé obrací především po premiéře nebo projekcích poměrně často. Zvláště pak ze vzdálenějších míst, jako je právě Kanada nebo Spojené státy americké. Obávají se, že se o nich v Česku, které považují za jeden ze svých domovů, nic neví.

Tomáš Kubák je nyní zaměstnán dalšími díly Českých kořenů. V budoucnu by se ale ještě někdy rád vrátil k motivům kyjovského Slovácka, jež je pro něj zajímavé folklorem i tradicemi. Dlouhou dobu se prý snažil skloubit své původní povolání s novým zájmem. „Dospěl jsem ale k tomu, že obojí se pořádně dělat nedá, tak jsem se rozhodl, že se budu snažit naplno věnovat právě dokumentům a uvídím, co se u toho vyvine,“ uzavřel.

Valtice jsou v návštěvnosti skokanem roku

VALTICE, LEDNICE | Loni přijelo na zámek do Valtic zhruba 48 tisíc návštěvníků. Letos památkáři napočítali nečekaných 125 tisíc. Téměř trojnásobný nárůst prodaných lístků udělal z památky jednoznačného skokana roku co do návštěvnosti.

Vyšší návštěvnosti pomohly sezonní výstavy, například výstava korunovačních klenotů, ale hlavně nově otevřený prohlídkový okruh v loni opraveném barokním divadle. Tam si lidé mohou doslova osahat divadelní mašinerii.

Za mimořádnou však letošní sezonu označují památkáři napříč hrady a zámky. Cestu na hrady, zámky a další objekty ve správě Národního památkového ústavu (NPÚ) si našlo více než pět milionů návštěvníků. Sezona 2016 je zatím neúspěšnější od vzniku České republiky.

„Mnoho lidí upřednostňuje objevování domácích památek před zahraniční cestou. Svoji roli samozřejmě hraje i bezpečnostní situace ve světě a vnímání České republiky jako jedné z nejbezpečnějších destinací. Nesmíme však opomenout, že

památky ve správě Národního památkového ústavu nabízejí stále lepší programy a že se postupně zlepšuje stav jednotlivých hradů a zámků, ať už pomocí velkých investic, či prostřednictvím postupných menších etap obnovy. Důležitý je také inovativní přístup jednotlivých kateřlánů,“ komentovala to generální ředitelka NPÚ Naďa Goryczková. „Zažíváme skutečně mimořádnou sezonu, která jen potvrzuje trendy z minulých let,“ dodala.

Nejvyšší zájem zaznamenaly už tradičně zámky Český Krumlov a Lednice, kte-

ré jako památky UNESCO přitahují i množství zahraničních turistů. „Zámek Lednice i českokrumlovský areál navštívilo letos již přes čtyři sta tisíc lidí,“ uvádí Rudolf Pohl, náměstek pro správu památkových objektů.

Zatímco poslední možnost prohlídky valtického zámku bude tuto sobotu a neděli od 10 do 14 hodin, Lednice bude lákat ještě po celý prosinec na netradiční prohlídku reprezentačních sálů s vánoční výzdobou a ukázkou knížecího stolování. (sol)